

სამაგისტრო პროგრამა: კულტურის მეცნიერებები

1. ძირითადი ცნებები და ტერმინები კულტურის მეცნიერებებში

- კულტურისა და ცივილიზაციის ცნებათა დეფინიციის პრობლემა
- კულტურის/ცივილიზაციის ბირთვი_პერიფერიის ცნება; სასაზღვრო, განაპირა, მარგინალური კულტურის ცნებები
- სოციალიზაციისა და ინკულტურაციის ცნებები; კულტურული შოკი
- სუბკულტურისა და კონტრკულტურის ცნებები
- იდენტობა/იდენტიფიკაცია/თვითიდენტიფიკაცია
- კულტურათა კონტაქტის ძირითადი ტიპები: კონფრონტაცია, სიმბიოზი, სინთეზი; ეთნოცენტრული და ეთნორელატიური ტიპი
- კულტურული ცვლილება. ასიმილაციისა და აკულტურაციის ცნებები
- დასავლეთისა და აღმოსავლეთის ცნებათა ინტერპრეტაცია კულტურის მეცნიერებებში. მახასიათებელთა ოპოზიციური წყვილები

2. ძირითადი სკოლები და კონცეფციები კულტურის მეცნიერებებში

- კულტურული და სოციალური ანთროპოლოგიის სკოლა
- ლ. უაიტი - კულტუროლოგიის ფუნდამენტელი
- ფ. ბოასის ისტორიული სკოლა
- კულტურული რელატივიზმის თეორია (მ. ჰერსკოვიცი)
- “ანალების” სკოლა
- ლოკალურ ცივილიზაციათა თეორიები (ნ. დანილევსკი, ო.შპენგლერი, ა. ტოინბი, ს. ჰანთინგტონი)
- კულტურულ ზესისტემათა თეორია (პ. სოროკინი)
- კარლ იასპერსი. “ისტორიის ღერძი”
- ფრენსის ფუკუიამა. “ისტორიის დასასრული”

3. ქართული კულტურის ისტორია

- ქართული კულტურის ძირითადი მახასიათებლების ფორმირება IV-XI საუკუნეებში (ლიტერატურა, ხუროთმოძღვრება, ხელოვნება, განათლებისა და კულტურის კერები, სამონასტრო მოძრაობა). ქართული კულტურა _ აღმოსავლურ ქრისტიანული ცივილიზაციის განაპირა და სასაზღვრო კულტურა

- თვითიდენტიფიკაციის პრობლემა IV-XI საუკუნეებში - იოანე საბანისძე, გიორგი მერჩულე, ლეონტი მროველი. ქართული კულტურა - აღმოსავლურ ქრისტიანული ცივილიზაციის განაპირა და სასაზღვრო კულტურა
- ოქროს ხანის ქართული კულტურა: მიმართება ქრისტიანულ და აღმოსავლურ მუსლიმურ სამყაროებთან
- ქართული კულტურა XI-XII საუკუნეებში: საქართველო, როგორც ჩამოყალიბებადი კავკასიური კულტურული ერთობის ბირთვი. ბიზანტიასთან კულტურული მეტოქეობის პრეტენზია

ლიტერატურა

- ძირითადი ცნებები და ტერმინები კულტურის მეცნიერებებში. რიდერი. კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრის ბიბლიოთეკა.
- ძირითადი სკოლები და კონცეფციები კულტურის მეცნიერებებში. რიდერი. კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრის ბიბლიოთეკა.
- ქართული კულტურის ისტორია. რიდერი. კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრის ბიბლიოთეკა.
- ასათიანი გ. სათავეებთან (რამდენიმე ცდა ქართული ხასიათისა და ესთეტიკური ბუნების გასარკვევად). თბ., 1982. გვ. 7-20, 35-48, 53-57, 62-76, 134-147.
- გიორგი მთაწმინდელი. ცხორება იოანესი და ეფთვიმესი // ძველი ქართული ლიტერატურის ძეგლები. თბ., 1978.
- გიორგი მცირე. ცხორება და მოქალაქეობა გიორგი მთაწმინდელისა. // ძველი ქართული ლიტერატურის ძეგლები. თბ., 1978.
- იოანე საბანისძე. წამება წმიდისა და ნეტარისა მოწამისა ქრისტესისა ჰაბოისი. // ძველი ქართული ლიტერატურის ძეგლები. თბ., 1978.
- კაპანელი კ. ქართული სული ესთეტიკურ სახეებში. თბ., 1996. გვ. 27-34, 60-68, 98-101, 108-123, 135, 323-331.
- კულტუროლოგია. კულტურის ისტორია და თეორია. თბ., 2003.
- ლორთქიფანიძე გ, ჩიქოვანი ნ. ქართული კულტურის ისტორია (უძველესი დროიდან XIX საუკუნემდე). თბ., 1997.
- ნიჟარაძე გ. პოლემიკური შენიშვნები ქართული კულტურის ზოგიერთი ფსიქოლოგიური ასპექტის თაობაზე. – კრებ.: ჭკუა ვაისაგან, თბ., 1994.
- ნიჟარაძე გ. საქართველო და ხმელთაშუაზღვისპირეთი: კულტუროლოგიური ნარკვევის ცდა. – ჟურნ.: კონფლიქტის ალტერნატივა, # 7-8, თბ., 1999.
- სუნი რ. სამხრეთ კავკასია: ერთიანი კულტურული სივრცის პრობლემები. – ჟურნ.: საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს საგარეო პოლიტიკის კვლევისა და ანალიზის ცენტრის ბიულეტენი. თბ., 2000.

- ფუკუიამა ფ. ისტორიის დასასრული და უკანასკნელი ადამიანი. თბ., 1998.
- ფუკუიამა ფ. კულტურული ომები და სამოქალაქო საზოგადოება. "არილი", 1998, # 8 (153), თბ., 2000.
- ქართული მჭევრმეტყველება. ძეგლები და მასალები. თბ., 1958.
- ჩიქოვანი ნ. საქართველოს კულტურული რაობა და ცივილიზაციური კუთვნილება ცივილიზაციათა თეორიის კონტექსტში (თეორიული და მეთოდოლოგიური ასპექტები). თბ., თსუ გამომც., 2005.
- ჰანტინგტონი ს. ცივილიზაციათა შეჯახება? თბ., 1996.
- ჰანტინგტონი ს. უნივერსალური ცივილიზაცია? მოდერნიზაცია და ვესტერნიზაცია. - ცივილიზაციური ძიებანი. #2. თბ., 2004. გვ. 56-74.
- Сорокин П. Социокультурная динамика. М., 1996.
- Тойнби А.Дж. Постижение истории. М.-СПб., 1993.
- Шпенглер О. Закат Европы. М., 1992.
- Henrietta L.Moore. Anthropological Theory at the Turn of the Century// Anthropological theory today. Ed. by Henrietta L.Moore. 2000
- C.F.Kottak, Cultural Anthropology. Eighth edition. 2000
- Kuper A. Culture. The Anthropologist's Account. Harvard University Press, 2000
- Keesing R.M., Strathern A.J. Cultural Anthropology: a Contemporary Perspective
- Белик А.А. Культурология. Антропологические теории культуры. М., 1999
- Ионин Л.Г. Социология культуры. М., 1998
- Лурье С.В. Историческая этнология. М., 1997
- კულტურის ისტორიისა და თეორიის კათედრის ვებ-გვერდი

კონსულტაციისათვის შეგიძლიათ მიმართოთ პროგრამის ხელმძღვანელს სრულ პროფესორ ნინო ჩიქოვანს ტელეფონზე: 220050 (ბინა),

290844 (სამსახური)

E-mail: tsuculturologia@yahoo.com